

Informacja w sprawie ustawy z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw dokonuje zmian czterech ustaw:

1. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
2. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
3. ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia;
4. ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze.

Zasadniczym celem ustawy ma być przyspieszenie i usprawnienie biegu postępowań karnych i wykroczeniowych oraz obniżenie kosztów doręczeń w tych sprawach, poprzez poszerzenie dostępu do korzystania z elektronicznej formy doręczeń pism procesowych i innych pism. Wprowadzane ustawą zmiany zmierzają przede wszystkim do uruchomienia dwustronnej komunikacji elektronicznej pomiędzy stronami i sądami powszechnymi w zakresie spraw prowadzonych w postępowaniu karnym i postępowaniu wykroczeniowym, w wyniku poszerzenia możliwości portalu informacyjnego, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Zmiany w ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (dalej „k.p.k.”) polegają w szczególności na:

1. wprowadzeniu regulacji dotyczącej możliwości wnoszenia pism do sądu przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym, w sposób, który umożliwia wnoszącemu pismo uzyskanie dokumentu elektronicznego potwierdzającego wniesienie pisma do sądu, pisma tak wnoszone są włączane do akt sprawy. Pisma procesowe wnoszone za pośrednictwem portalu informacyjnego będą opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, a w przypadku prokuratora – także zaawansowanym podpisem elektronicznym wydawanym przez właściwe jednostki organizacyjne prokuratury. Również dokumenty dołączane do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem portalu informacyjnego obrońca lub pełnomocnik będą opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Jeżeli pismo zostanie wniesione przez umieszczenie jego treści w portalu informacyjnym, uznaje się je za wniesione w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu wniesienia pisma. Tryb i sposób wnoszenia pism procesowych w postaci elektronicznej za pośrednictwem portalu informacyjnego zostanie określony przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do

spraw informatyzacji;

2. wprowadzeniu regulacji o konieczności wskazania przez obrońców i pełnomocników numeru wpisu na właściwą listę adwokatów lub radców prawnych;
3. wprowadzeniu regulacji dotyczącej możliwości doręczania przez sąd orzeczeń i zarządzeń przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym;
4. wprowadzeniu możliwości dokonywania przez sąd doręczeń pism procesowych i innych pism również stronie, która dokonała wyboru takiego sposobu doręczania;
5. wprowadzeniu regulacji, iż pisma doręczane przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym uznaje się za doręczone w czasie wskazanym w dokumencie potwierdzającym doręczenie, a w braku takiego dokumentu, doręczenie uznaje się za skuteczne z upływem 14 dni od dnia umieszczenia treści tego pisma w portalu informacyjnym. Natomiast jeżeli podmiot wskazany do odbioru pism procesowych za pośrednictwem portalu informacyjnego, nie posiada konta w portalu informacyjnym, pismo uważa się za doręczone z upływem 14 dni od dnia umieszczenia treści tego pisma w portalu informacyjnym w sposób, który umożliwia uzyskanie przez nadawcę i odbiorcę dokumentu potwierdzającego doręczenie;
6. wprowadzeniu możliwości składania przez prokuratora, obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem lub radcę prawnym oraz przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem portalu informacyjnego, wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, środka odwoławczego, odpowiedzi na środek odwoławczy oraz dalsze pisma w postępowaniu odwoławczym, przy czym możliwość ta nie dotyczy wnoszenia kasacji;

Zmiany w k.p.k. dotyczą też postępowań w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych. Wprowadza się zmodyfikowany wariant postępowania w przedmiocie przejęcia i przekazania orzeczeń do wykonania, uregulowanego w Rozdziale 66 k.p.k.

Zgodnie z dodawanym art. 611ea, jeżeli umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, przewiduje bezpośrednie przekazywanie wniosków o przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania między polskimi sądami a właściwymi organami państwa obcego, to nie stosuje się przepisów niniejszego rozdziału o udziale Ministra Sprawiedliwości w przejmowaniu i przekazywaniu orzeczeń do wykonania.

Postępowanie w przedmiocie dopuszczalności przejęcia lub przekazania sąd będzie mógł wszcząć z urzędu. Sąd będzie też uprawniony zwrócić się bezpośrednio do właściwego organu państwa obcego o przekazanie orzeczenia do wykonania. Jednocześnie, Minister Sprawiedliwości może przejąć prowadzenie każdej sprawy w przedmiocie przejęcia lub

przekazania orzeczenia do wykonania, jeżeli umowa międzynarodowa temu się nie sprzeciwia. Może zażądać przedstawienia mu niezbędnych informacji lub kopii dokumentów z akt sprawy, jeśli zajdzie konieczność, aby rozważyć przejęcie prowadzenia sprawy o przejęcie lub przekazanie orzeczenia do wykonania. Istotą zaproponowanych zmian jest zasadniczo brak udziału Ministra Sprawiedliwości w postępowaniu, z możliwością powrotu do rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych, to jest z udziałem Ministra Sprawiedliwości – jeśli tak postanowi.

Zmiana w art. 618 § 1 k.p.k. ma na celu rozwiązanie problemu niemożliwości sprowadzenia osób ściganych z niektórych państw, z uwagi na brak dwustronnej umowy o ekstradycji lub innych wielostronnych umów sektorowych w sprawach karnych, w zakresie obowiązku ponoszenia kosztów deportacji (w tym biletów lotniczych dla ściganego i eskortujących go funkcjonariuszy państwa obcego i kosztów ponoszonych przez polskie organy ścigania ewentualnie asystujące organom państwa obcego wykonującym czynności za granicą). Nowy przepis § 1 pkt 3a pozwoli w sprawach, których waga o tym przesądza na włączenie kosztów deportacji do wydatków Skarbu Państwa, w rozumieniu przepisów k.p.k. Decyzję o zaliczeniu kosztów podejmował będzie organ procesowy.

Ustawa wprowadza także zmiany w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, polegające w szczególności na wprowadzeniu regulacji dotyczących możliwości składania przez prokuratora, obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym apelacji i dalszych pism w toku postępowania odwoławczego oraz zażaleń przez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym.

Ponadto ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (u.s.p.), polegające na:

- 1) wskazaniu, że za pośrednictwem portalu informacyjnego mogą być również wnoszone pisma do sądu
- 2) wprowadzeniu delegacji dla Ministra Sprawiedliwości do określenia państw obcych, w stosunkach z którymi wnioski z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych są przekazywane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Ponadto w związku z wprowadzanymi do k.p.k. oraz u.s.p. zmianami dotyczącymi możliwości wykorzystywania przy doręczeniach także portalu informacyjnego, ustawa wprowadza zmianę w ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, wprowadzając obowiązek posiadania kont w portalu informacyjnym przez jednostki organizacyjne prokuratury.

Ustawa wejdzie w życie zasadniczo z dniem 1 marca 2026 r., z wyłączeniem niektórych przepisów, które wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia lub z dniem 1 czerwca 2026 r.